

er efter min Mening et Retfærdighedshensyn her at tage. Jeg er med til at fordre Skattelettelser paa det direkte Omraade, som ganske sikker først og fremmest ville komme Landbruget til gode. Disse Lettelser ville vel komme Købstadskommunerne til Gode ved en Lettelse af de kommunale Skatter, men først og fremmest ville de komme Hartkornet til Gode. Men naar saa er, er det ikke mere end billigt, at Landbruget, som her i Landet har Majoritet i Rigsdagen, til syvende og sidst i begge dens Afdelinger, tager et rimeligt Hensyn til, at samtidig med, at det forlanges, at Byerne skulle paatage sig en stor Byrde ved en Formue- og Indkomstskat, og at Landets Hartkornsbyrde skal lattes, kan det ikke fordres, at Byerne skulle miste det, som de tro vil være til uhyre Skade for dem at miste. En saadan Fordring finder jeg ikke retfærdig, og derfor har jeg ogsaa af denne Grund mine meget store Betænkeligheder ved hele denne Sag.

Endelig er der jo ogsaa et politisk Moment. Dette Moment skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Det har jeg for saa vidt allerede berørt i min Omtale af Byernes Stilling til dette Forslag, men jeg skal kun henvise til — og dermed skal jeg slutte — at naar den højtærede Finansminister og Konseilspræsident mente, at der var et glædeligt Tegn i en Afstemning, der er foregaaet oppe i Landstinget, fordi den viste, at der dog maaske kunde faas noget gennemført ved Forhandling i et Fællesudvalg, saa ser jeg noget anderledes derpaa. Det er muligt, hvis ellers dette høje Ting vil gaa ind paa en Brændevinsskat, at man kan faa noget ført igennem, men jeg tror, at det vil have sin store politiske Betænkelighed, thi det vilde efter min Mening kun kunne tvinges igennem, og det vilde jeg meget nødig se.

Hammerich: Det er et Par enkelte Ytringer, der faldt før, som have foranlediget mig til at begære Ordet. Naar det ærede Medlem for Æbeltoft (Neergaard) sagde, at jeg havde lagt for meget ind i hans Ord, er det muligt, men jeg kan dog ikke komme bort fra, at i alle de sidste Aar, har jeg faaet det Indtryk, at Landbefolkningen i alt Fald har været af den Mening, at dens Velvære vilde i stort Maal forbedres, naar vi fik den foreliggende Skatteomlægning gennemført. Man kan ikke have fulgt Politikken i disse senere Aar uden at have faaet det Indtryk, at i disse Reformers var man nærved at have fundet

de vises Sten. Nu siger det ærede Medlem, at af langt større Betydning end disse lykkebringende Skattelove vilde det være, om vi fik en Toldreform selv i den meget mangelfulde Skikkelse, hvori vi kunne blive enige om den med Landstinget. Jeg vil da spørge, hvis vi fik en Toldreform i den Form, som Folketinget har ønsket, og som jo gaar langt videre i det Spor, der efter det ærede Medlems Mening er saa lykkebringende, om vi saa ikke havde Lov til at sige, at derved maatte paa Grundlag af hans Betragtninger Landet til en vis Grad kunne anse sig for reddet. Til det ærede Medlem for Slagelse (Køedt) kan jeg ikke sige andet, end at jeg synes, at han ikke har Lov til paa Basis af mine Udtalelser at sammenligne Danmark med Amager; da jeg fremdrog de første Eksempler, derunder Amerika, sagde jeg nemlig, at jeg gjorde det, fordi det var agerdyrkende Lande, men jeg tilføjede, at der imod disse Eksempler kunde gøres den Indvending, at det var store Lande, jeg nævnte. Jeg fremdrog derfor tillige enkelte smaa Lande, om hvilke det vel ikke kan siges, at de i samme Grad som Danmark ere agerdyrkende, om hvilke det dog gælder, at Industri og Haandværk ikke spille nogen væsentlig mere afgørende Rolle end her i Danmark. Jeg fremdrog Sverige og Norge, og i alt Fald om Norge gælder det, at naar vi se hen til Agerdyrkningen og derunder indbefatte Skovdriften, og naar vi se hen til Søfarten og der under indbefatte Fiskeriet, saa kunne disse endnu ikke beskyttede Erhverv med samme Ret kaldes Hovederhvervene i Norge, som Landbruget kan kaldes det her i Danmark, og naar man da ser, at man deroppe gaar til Beskyttelse, have vi Lov til at blive betænkelige ved at gaa den modsatte Vej. Det have vi Lov til, selv om vi betragte Frihandelen som Idealet, en Betragtning, som det ærede Medlem vilde tillægge mig. Jeg maa maaske have Lov til at dvæle en lille Smule ved denne hans Bemærkning, fordi den rammer videre end mig personlig. Selv kunde jeg tage denne Udtalelse med megen Ro, det er nemlig meget muligt, at jeg endogsaa gentagne Gange kan være kommen med en Ytring af den Art, ogsaa her i Tinget. Men lige saa vist er det, at jeg har ikke aabnet Munden nogen Sinde til Behandling af Toldspørgsmaalet enten her i Tinget eller uden for det, uden at jeg har hævdet, at med den Toldpolitik, der drives i den øvrige Verden, vilde det være ganske forkasteligt, om vi gik i det Spor